

215. Wł. Mickiewicz do J. I. Kraszewskiego 24 IV 1882 Rkp. BJ 6520 k. 228-230.

[k. 228r]

Paryż, 24^{go} kwietnia 1882 r.

Wspominałem Szanownemu Panu o losie tłumaczenia *Ksiąg Pielgrzymstwa* na hebrajski język¹. Dziś odbieram wiadomość, że rzecz załatwiona, komitet pomnika² podejmuje się rozprzedaży tych tomików. Podobno że mnie mają powołać do komitetu... po rozstrzygnięciu konkursu. Wybór wypadł na projekt przedstawiający Ojca mego deklamującego siedząc w fotelu, a właśnie nigdy wierszy swoich nie deklamował! Dziwna też myśl [k. 228v] wśród tylu górnych scen z poematów Ojca mego wybrać na przedmiot do płaskorzeźby pojednanie Gerwazego z Protazym! Szkoda, wielka szkoda, że Pan z komitetu ustąpił... Trzeba spodziewać się, że to się da naprawić, że zwołają na sąd ostateczny licznych przedstawicieli z wszystkich dzielnic Polski... Żałuję też mocno, że pomnik stanąć ma na placu Franciszkańskim, a nie [k. 229r] na rynku. Kiedy Kraków zapraszał Ojca mego w gościnę, wypadało mu już najlepsze miejsce przyznać. W Poznaniu pomnik³ wznosi się na podwórzu, ale to z winy nie Poznańczyków, lecz Prusaków...

Z prawdziwym szacunkiem Kochanego Pana,

życzliwy sługa

Wł[adysław] Mickiewicz

[na k. 230r inną ręką:] Spis nadesłanych prac konkursowych do pomnika Mickiewicza, które nadeszły do dnia 1 kwietnia 1882:

1. Godebskiego⁴ z Paryża projekt bez godła [Rysunek]
2. Z Krakowa projekt w edykule z listem o godle I.P.K.8.5 [Rysunek]
3. Projekt niewiadomego autora i z niewiadomego miejsca z godłem „Memoriae gloriosae”
4. Projekt nadesłany z Rzymu o godle: „Już widno, jasno, z góry na ludy spojieram”
5. Projekt naszkicowany w liście pod godłem „Primula veris”
6. Projekt z Wiednia z godłem: „Zrucę ciało i tylko jak duch”
7. Projekt nadesłany z godłem: „Si Deus nobiscum” itd.

¹ Adam Mickiewicz, *Le livre de la nation polonaise...* – zob. list nr 213.

² Pomnika Adama Mickiewicza w Krakowie – zob. list nr 204.

³ Pomnik Adama Mickiewicza w Poznaniu – pierwszy na ziemiach polskich pomnik wieszczą odsłonięto w Poznaniu w 1859 r.

⁴ Cyprian Godebski (1835-1909) – rzeźbiarz, urodził się we Francji, ale działał w całej Europie, m.in. w Warszawie, Wiedniu i Petersburgu. Od 1870 r. mieszkał na stałe w Paryżu, gdzie prowadził salon artystyczno-literacki.

8. Projekt z godłem: „Ziarno”
9. Projekt z godłem: „Tylko żwawo tylko śmiało”
10. Projekt z godłem: „Redde quod debes”
11. Projekt z godłem: „Spłoszona Kraska”
12. Projekt z godłem: „Miej serce i patrzaj w serce”
13. Projekt z godłem: „Protazy”
14. Projekt z godłem: „Pictoribus atque poëtis”
15. Projekt z Paryża: „Ostoja”
16. Rysunek z godłem: „młot i cyrkiel” |na blejtramie|
- [k. 236v] 17. Rysunek w pięciu tablicach p. Talowskiego⁵
18. Rysunek z godłem „Primo impetu”
19. Sześć fotografii z godłem: „Wojciech Sielanek”.

Nadto modeli gipsowych sztuk dwie, z których oznaczone jedna jako godłem N^{rem} 12, a druga godłem „pierwszy pomysł”. W zachowaniu zaś W^{go} Umińskiego⁶ znajduje się projekt z Rzymu z godłem „Pro publico bono”, a nadto zapowiedziane w czasie użytecznym model gipsowy przez p. Guyskiego⁷, model przez pana C. z Wiednia i model nadesłany od dni kilkunastu przez p. Trembeckiego⁸, który wprost do Sukiennic odniesiony został.

⁵ Teodor Marian Talowski (1857-1910) – polski malarz i architekt, działający w Krakowie i we Lwowie.

⁶ Być może chodzi o Piotra Umińskiego (1830-1906) – kolekcjonera, współzałożyciela Towarzystwa Miłośników Historii i Zabytków Krakowa.

⁷ Marceli Guyski (1830-1893) – rzeźbiarz, od 1873 r. na stałe mieszkał w Krakowie.

⁸ Zygmunt Trembecki (1847-1922) – artysta rzeźbiarz, uczestnik powstania styczniowego.